

ЗВІТ РАДНИКА З ДОТРИМАННЯ ВИМОГ / ОМБУДСМЕНА ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНЮВАННЯ

Скарги стосовно Проекту МФК «Axzon A/S» (#31990)

Калуський та Галицький райони, Івано–Франківської області, Україна

Серпень 2014 року

Апарат Радника з дотримання вимог / Омбудсмена (CAO)
Міжнародної фінансової корпорації та
Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій (БАГІ), членів Групи Світового банку
www.cao-ombudsman.org

Про Радника з дотримання вимог / Омбудсмена

Апарат Радника з дотримання вимог / Омбудсмена (CAO) – це незалежний механізм гарантування відповідальності Міжнародної фінансової корпорації (МФК) та Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій (БАГІ), підрозділів Світового банку у сфері приватного сектора. Омбудсмен підпорядковується безпосередньо Президенту Світового банку; його мандат – сприяння у чесному, об'єктивному та конструктивному розгляді скарг від осіб, потерпілих внаслідок проектів, що виконуються за підтримки МФК/ БАГІ, а також підсилення соціальних та екологічних результатів цих проектів. З більш детальною інформацією ви можете ознайомитись за посиланням: www.cao-ombudsman.org.

ЗМІСТ

СПИСОК АБРЕВІАТУР ТА СКОРОЧЕНЬ	4
1. СТИСЛИЙ ОГЛЯД	5
2. ПЕРЕДУМОВИ.....	5
2.1. Проект	5
2.1. Скарга.....	5
3. РЕЗЮМЕ ОЦІНЮВАННЯ.....	6
3.1. Методологія	6
3.2. Висновки.....	7
3.2.1 Зведений перелік питань	7
3.2.2 Цілі та інтереси зацікавлених сторін.....	8
4. ПОДАЛЬШІ КРОКИ.....	9

СПИСОК АБРЕВІАТУР ТА СКОРОЧЕНЬ

Омбудсмен	Радник з дотримання вимог / Омбудсмен
МФК	Міжнародна фінансова корпорація
БАГІ	Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій
НЕЦУ	Національний екологічний центр України

1. СТИСЛИЙ ОГЛЯД

У лютому 2014 року, до апарату Омбудсмена надійшла скарга від потерпілих членів громад Івано-Франківської області України за підтримки національної неурядової організації, які висловлювали занепокоєння впливами виробництва свинини «Axzon»/«Даноша», що здійснюється за підтримки МФК. Омбудсмен визначив, що скарга відповідає трьом критеріям прийнятності, і розпочав розгляд скарги. Під час оцінювання, сторони¹ погодились взяти участь у процесі вирішення спору для розгляду порушених у скарзі питань. Цей Звіт за результатами оцінювання містить огляд процесу оцінювання, у тому числі опис проекту, скарги, методологію оцінювання та подальших кроків.

2. ПЕРЕДУМОВИ

2.1. Проект²

Згідно МФК, «Axzon» - це приватна датська холдингова компанія, яка є другим найбільшим виробником свинини у Польщі і третім - в Україні. Проект МФК підтримує «Axzon» у: (i) поширенні виробництва на територію південної Росії, де компанія планує придбати, реконструювати та розширити інтегроване фермерське господарство з виробництва свинини та вирощування сільськогосподарських культур; а також (ii) розбудові потужностей для виробництва свинини в Україні

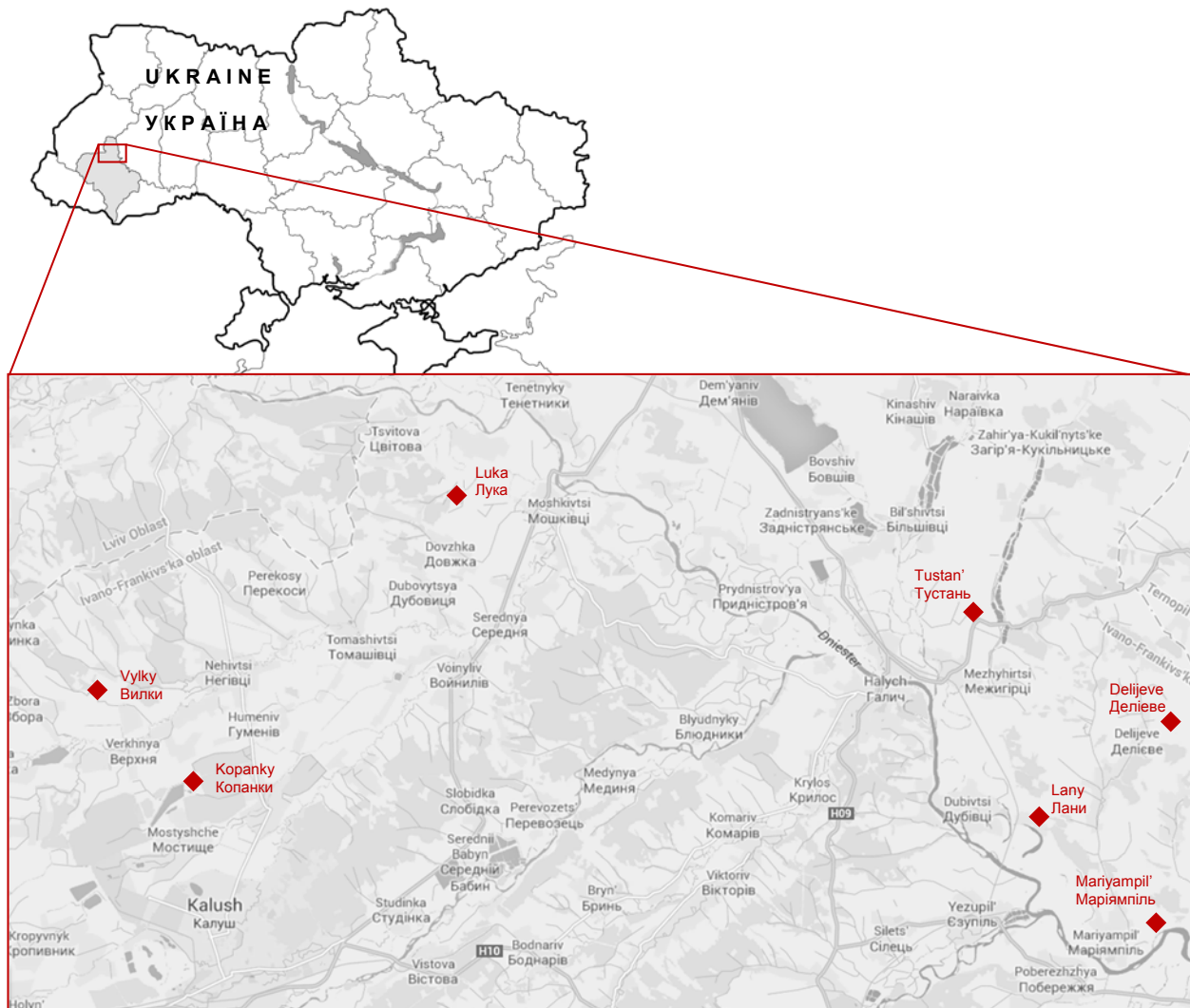
Наразі компанія володіє сьома свинофермами (див. карту нижче), біогазовим заводом та понад 12 тисячами гектарів землі сільськогосподарського призначення в Івано-Франківській області на заході України через своє дочірнє підприємство – компанію «Даноша». Загальна вартість Проекту оцінена у 148 мільйонів євро. МФК надає інвестиції у розмірі 36 мільйонів євро позики та 16 мільйонів євро капіталу. Проект віднесений до проектів Категорії В.

2.1. Скарга

Скаргу було подано до Омбудсмена у лютому 2014 року членами громад сіл Делієве та Лани Галицького району і села Сівка-Войнилівська Калуського району Івано-Франківської області, за підтримки Національного екологічного центру України (далі – «НЕЦУ»). Позивачі висловлюють занепокоєння запахами, забрудненням земельних та водних ресурсів у зв'язку із застосуванням добрива у ході виконання робіт за проектом, використанням землі не за призначенням та неналежною компенсацією за землю, недостатнім доступом до інформації та недостатніми обговореннями, наслідками для дорожньої інфраструктури та впливами на навколишнє середовище, зокрема на природні заповідники та інші сфери. Позивачі також зазначають, що проект реалізується з порушенням національного законодавства та стандартів практики МФК.

¹ У цьому звіті термін «сторони» вживається по відношенню до позивачів, що звернулись до Омбудсмена, та «Axzon»/«Даноша» (далі – «компанія»). Це не становить перешкоди для потенційної участі інших зацікавлених сторін у процесі вирішення спору Омбудсменом, якщо це необхідно для вирішення питання.

² Проектна документація МФК - Попередній огляд і резюме проектної інформації
<https://ifcndd.ifc.org/ifcext/spiwebsite1.nsf/78e3b305216fcd8a85257a8b0075079d/4d5642e14f4cfe4485257b13005dadbc?opendocument> (доступ – 14 липня 2014 року)

Зображення 1: На карті зображено розташування проекту «Axzon A/S» в Івано-Франківській області на заході України

3. РЕЗЮМЕ ОЦІНЮВАННЯ

Мета оцінювання Омбудсмена – прояснити питання та застереження, порушені позивачами, отримати інформацію щодо бачення ситуації іншими зацікавленими сторонами, встановити, чи позивачі та «Ахзон»/«Даноша» віддають перевагу процесу вирішення спору за посередництва департаменту Омбудсмена з питань вирішення спорів, чи скарга буде переданою до департаменту аудиту Омбудсмена для проведення експертизи МФК.

3.1. Методологія

Під час оцінювання, Омбудсмен не збирає інформацію для винесення рішення по суті скарги (див. повний опис процесу розгляду скарги Омбудсменом у Додатку А).

У ході цього оцінювання скарги, Омбудсмен вчинив наступне :

- розглянув проектну документацію;
- відвідав місце реалізації Проекту;
- зустрівся із членами потерпілих громад, представниками компанії та НЕЦУ;
- а також провів обговорення із командою проекту МФК.

У квітні та травні 2014 року, представники Омбудсмена здійснили два візити до Калуського та Галицького районів Івано-Франківської області для проведення зустрічей із різними зацікавленими сторонами, у тому числі:

- орієнтовно 200 членів громад сіл Делієве, Лани, Сівка-Войнилівська, Медухи, Маріямпіль, Довге, Стриганці та Побережжя;
- представники компанії «Даноша»/«Ахзон»;
- Володимир Кліщ, Голова Деліївської сільської ради;
- Володимир Пучко, Заступник директора, Галицький національний природний парк;
- Оксана Галка, Голова Сівко-Войнилівської сільської ради;
- Ярослав Білан, Голова Маріямпільської сільської ради;
- Роман Червак, Голова Довгівської сільської ради;
- Леся Іванків, Голова Поберезької сільської ради;
- Остап Продан, Голова Стриганецької сільської ради;
- Галина Лазарчук, Голова Ланівської сільської ради;
- Наталія Коломієць та Ірина Головка, Національний екологічний центр України;
- Представники газети «Галичина»;
- Василь Абрамів, Голова регіонального офісу партії «Правий сектор»;
- Марія Антонів, Голова територіальної громади³ села Сівка-Войнилівська;
- Петро Степанович Дутчак, Голова територіальної громади села Делієве;
- Михайло Довбенчук, Голова ГО «Зелений Рух Карпати».

3.2. Висновки

3.2.1 Зведений перелік питань

У розділі підсумовуються питання, викладені різними зацікавленими сторонами. Цей розділ не містить рішення Омбудсмена по суті скарги.

На підставі початкової скарги та подальших обговорень із зацікавленими сторонами, проведеними у рамках процесу оцінювання Омбудсменом, першочерговими до розгляду є такі питання:

³ Територіальна громада – це орган самоврядування, що складається з жителів села, або добровільне об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста для самостійного вирішення питань місцевого значення в межах Конституції і законів України (Стаття 140, Конституція України).

- (1) Яким чином потерпілі громади і «Ахзон»/«Даноша» можуть спільно працювати над встановленням, запобіганням та/або пом'якшенням негативних наслідків сільськогосподарської виробничої діяльності «Ахзон»/«Даноша»?

Серед потенційних впливів/наслідків, які викликають занепокоєння скаржників та місцеві громади, є:

- місцеві водні ресурси та Дністер;
 - забруднення повітря та запах;
 - земля та ґрунт;
 - місцеві дороги та сільські структури;
 - здоров'я людей та тварин.
- (2) Як можуть сторони визначити, чи спричинила виробнича діяльність «Ахзон»/«Даноша» будь-яку екологічну та / чи індивідуальну шкоду станом на сьогодні? У який спосіб можна вирішити питання завданої шкоди і компенсації, якщо факт завдання такої шкоди встановлений обома сторонами?
- (3) Як можуть громади сіл Довге, Побережжя та Стриганці долучитись до діалогу із «Ахзон»/«Даноша» для обговорення та вирішення питань, що їх непокоять, у зв'язку із діяльністю свиноферми у селі Маріямпіль?
- (4) Яким чином потерпілі громади, «Ахзон»/«Даноша» та інші зацікавлені сторони співпрацюватимуть для покращення доступу до інформації щодо проекту, а також поширення та розуміння такої інформації, для залучення громад та проведення громадських обговорень?
- (5) У який спосіб може бути вирішеним спір між скаржниками та «Ахзон»/«Даноша» щодо землі/оренди землі?

3.2.2 Цілі та інтереси зацікавлених сторін

На основі обговорень із зацікавленими сторонами, описаними вище, команда Омбудсмена може визначити такі ключові цілі та інтереси сторін:

- Забезпечення відповідності проекту стандартам та політикам МФК/БАГІ, відповідним міжнародним практикам та законодавству України;
- Уникнення або мінімізація шкоди для навколишнього середовища;
- Забезпечення якісного процесу інформування громад щодо діяльності компанії «Даноша» (надання важливої інформації про ферми та виробництво – вчасно, зрозуміло, чітко, коректно та доступною українською мовою);
- Формування / підтримка належних, конструктивних взаємовідносин між ключовими зацікавленими сторонами (наприклад, компанія «Даноша», громади та державні органи влади);

В рамках свого оцінювання, Омбудсмен не проводить оцінку досягнення цих цілей на даний момент, і різні зацікавлені сторони можуть розходитися в думках з цього питання.

4. ПОДАЛЬШІ КРОКИ

Члени потерпілих громад та «Ахзон»/«Даноша» звернулись з проханням застосувати процес вирішення спорів за посередництва Омбудсмена для вирішення питань, порушених у скарзі, на основі співробітницького підходу. У процесі вирішення спору за посередництва Омбудсмена, Омбудсмен надає послуги з нейтрального посередництва (медіації/фасилітації) і організовує індивідуальні та спільні зустрічі, у разі потреби. Омбудсмен працюватиме із сторонами, щоб допомогти останнім погодити графік, процес та розклад зустрічей.

ДОДАТОК А: ПРОЦЕС РОЗГЛЯДУ СКАРГИ ОМБУДСМЕНОМ

Апарат Радника з дотримання вимог / Омбудсмена (Омбудсмена) – це незалежний механізм для звернення по допомогу у випадку залучення до проектів ресурсів Міжнародної фінансової корпорації (МФК) та Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій (БАГІ). Омбудсмен підпорядковується безпосередньо Президенту Світового банку; його мандат – сприяння у чесному, об'єктивному та конструктивному розгляді скарг від осіб, потерпілих внаслідок проектів, що виконуються за підтримки МФК / БАГІ, а також підсилення соціальних та екологічних результатів цих проектів.

Початкове оцінювання здійснюється департаментом Омбудсмена з питань вирішення спорів. Оцінювання Омбудсмена має на меті: (1) роз'яснити питання, що викликають занепокоєння та порушені позивачем/позивачами; (2) зібрати інформацію стосовно бачення ситуації іншими зацікавленими сторонами; та (3) допомогти зацікавленим сторонам зрозуміти та визначитися з наявними варіантами отримання допомоги від Омбудсмена: пошук рішення за принципом співробітництва за посередництва департаменту з питань вирішення спорів чи процес аудиту виконання вимог.

Даний документ – це попередній виклад поглядів, отриманих командою Омбудсмена, пояснення щодо подальших кроків залежно від того, чи сторони погодяться на процес вирішення спору, чи віддадуть перевагу процесу аудиту. *Цей звіт не містить рішення по суті скарги.*

Згідно з Операційними інструкціями Омбудсмена,⁴ типовими є наступні кроки у відповідь на отримання скарги:

Крок 1: **Визнання факту прийняття скарги;**

Крок 2: **Прийнятність:** визначення прийнятності скарги для оцінювання відповідно до мандату Омбудсмена (не більше 15 робочих днів);

Крок 3: **Оцінювання Омбудсменом:** Омбудсмен проводить оцінювання питань і допомагає зацікавленим сторонам зрозуміти та визначитись, чи вони прагнуть рішення за взаємною згодою за допомогою процесу, що ґрунтується на співробітництві, за посередництва департаменту Омбудсмена з питань вирішення спорів, чи справу необхідно передати на розгляд до департаменту аудиту Омбудсмена для перевірки екологічної та соціальної експертизи МФК/БАГІ. Оцінювання може тривати не більше 120 робочих днів.

Крок 4: **Сприяння вирішенню спору:** Якщо сторони приймуть рішення на користь процесу, що ґрунтується на співробітництві, залучається департамент Омбудсмена з питань вирішення спорів. Як правило, процес вирішення спору ґрунтується на меморандумі про взаєморозуміння та/або погоджених усіма сторонами базових правилах. Він може включати фасилітацію/медіацію, спільний пошук фактів або інші погоджені підходи до вирішення спору, що призводить до укладання угоди або іншої спільно погодженої та належної цілі. Основна мета цих підходів до розв'язання проблем – вирішити порушені у скарзі питання, а також

⁴ Більш детально з роллю та роботою Омбудсмена ви можете ознайомитись у повній версії Операційних інструкцій за наступним посиланням: http://www.cao-ombudsman.org/documents/CAOOperationalGuidelines2013_ENGLISH.pdf

будь-які інші важливі питання, що мають відношення до скарги, і які були визначені під час оцінювання або процесу вирішення спору, у спосіб, який є прийнятним для зацікавлених сторін⁵.

АБО

Аудит виконання вимог / Розслідування: Якщо сторони обирають процес аудиту, відповідний департамент Омбудсмена ініціює комплексну екологічну та соціальну експертизу проекту («*дью ділідженс*») МФК/БАГІ для того, щоб з'ясувати, наскільки обґрунтованою є необхідність у проведенні розслідування щодо дотримання вимог у ході виконання діяльності МФК/БАГІ, пов'язаної із проектом. Якщо визнається, що проведення розслідування є обґрунтованим, департамент аудиту Омбудсмена проведе розслідування стосовно діяльності МФК/БАГІ. Звіт, підготовлений за результатами розслідування, буде оприлюднено і він включатиме усі встановлені випадки невиконання вимог, а також реакцію МФК/БАГІ.

Крок 5: **Моніторинг** та доопрацювання

Крок 6: **Висновок/Закриття** справи

⁵ У разі, якщо зацікавлені сторони не можуть вирішити питання за допомогою процесу, що ґрунтується на співробітництві, у погоджені терміни, департамент Омбудсмена з питань вирішення спорів спочатку намагатиметься допомогти зацікавленим сторонам вийти з «глухих кутів». Якщо це неможливо, відділ з питань вирішення спорів проінформує зацікавлені сторони, у тому числі персонал МФК/БАГІ, Президента та Правління групи Світового банку, а також громадськість про закриття скарги та передачу її на розгляд департаменту аудиту Омбудсмена для проведення експертизи.